

Ervaringsbericht

EERSTE STAPPEN IN DE GEESTELIJKE BEGELEIDING

Deze zomer ging ik voor de eerste keer mee als begeleider van een stapgroep in de bekende [Loyolatocht](#) (17-30 juli 2009), en, ook voor de eerste keer, als geestelijke begeleider van stille retraites geïnspireerd aan de [Geestelijke Oefeningen](#), in ons bezinningscentrum “Le Châtelard”, vlakbij Lyon (31 juli-18 augustus 2009). Ik mocht vaststellen dat deze twee ervaringen zowel voor mezelf als voor de deelnemers een ware ontdekkingsstocht werden.

Geestelijke begeleiding zou je kunnen definiëren als op weg gaan met mensen om hen te helpen hún weg te gaan met God. Eens dat gezegd, wordt evenwel de paradox duidelijk: want hoe help je, als buitenstaander, iemand *zelf* te ontdekken hoe hij God kan “*loven en dienen*”? Het is als gidsen zonder kaart, doorheen een landschap dat jij als begeleider strikt genomen niét kent: het innerlijke leven van een persoon. Meer nog, wie zich laat begeleiden heeft vaak zelf ook maar een beperkt zicht op zijn eigen binnenkant. Vaak heeft hij weinig gebedservaring. En zelfs mét die ervaring zijn er nog altijd blinde vlekken op de kaart.

Wat heb je als begeleider in handen? Allereerst is er het vertrouwen dat Ignatius had in het feit dat “*wie de Geestelijke Oefeningen gedaan heeft, ze ook kan geven*”. Ik weet niet of die woorden zo letterlijk moeten opgevat worden, maar het is waar dat na vijf jaar in de Sociëteit van Jezus de ignatiaanse spiritualiteit je haast in het bloed zit. Je eigen ervaring met de Geestelijke Oefeningen, dat wil zeggen de eigen verrassende tocht die je gebracht heeft tot je eigen ervaring met God, helpt om bij andere mensen een analoge ervaring mogelijk te maken. De heel nuchtere, voor een buitenstaander soms moeilijk grijpbare tekst van de Geestelijke Oefeningen is voor jou een levend en levengevend geheel geworden dat je met anderen verlangt te delen.

Verder geeft het verlangen dat leeft bij de persoon zelf, telkens weer, een nieuw uitgangspunt bij het begin van een tocht of retraite, van waaruit ieder zijn eigen weg kan beginnen. Om bij het beeld van het landschap te blijven: er zijn mensen die de eenzame hoogtes en diepe dalen opzoeken; maar soms is het gewoon goed een eenvoudig pad vrij te hakken om weg te kunnen komen van dat kleine heuveltje je hij maar rond blijft stappen.

De Geestelijke Oefeningen zijn geen vast parcours waar iedereen in indianenpas het geijkte pad afwerkt langs trekpleisters die iedereen móét gezien hebben. Neen, het verlangen waarmee mensen zo'n retraite induiken geeft telkens weer een nieuwe insteek.

Dat verlangen wordt na verloop van tijd uitgediept, de blinde vlekken op de kaart beetje bij beetje blootgelegd, en soms evolueert de retraite op een onverwachte manier naar wat de échte uitdaging blijkt te zijn.

Geestelijke begeleiding is niet zozeer een kwestie van goed te weten wat je in handen hebt. Het is eerder een kwestie van uit handen geven: het is een grote ascese om je kennis, zelfs je eigen geloofservaring voor een stuk opzij te zetten om niet in de weg te staan van die van de retraitant of de pelgrim. Je moet aanvaarden dat het gebed, de stilte en, in het geval van de pelgrimstocht, het eenvoudige feit van het stappen, wel hun werk zullen doen zonder dat jij lange uiteenzettingen moet ten beste geven. Zowel de begeleider als de retraitant *worden* geleid door het gebed, en beiden vertrouwen zich toe aan de Geest die spreekt langs de taal van de innerlijke bewegingen om. Zo had iemand, bijvoorbeeld, de grootste moeite om keuzes te maken. Maar éénmaal hij de sprong kon maken om te geloven dat zijn innerlijke ervaring iets te zeggen had over wat nu een goede keuze was voor hém, lag de weg naar de bevrijding en het zelfvertrouwen voor hem open. Als begeleider is het een kwestie van heel attent te luisteren naar waar het gebed iemand heen leidt alvorens hem de volgende stap voor te stellen.

In “Le Châtelard” waren we met drie scholastieken (= jezuiten in opleiding) om deze nieuwe ervaring op te doen (Jad Chebly uit Libanon, Sébastien Carcelle uit Frankrijk en ikzelf). We hebben allemaal ondervonden hoeveel dat geestelijk dienstwerk zegt over onze identiteit als jezuit, ook al delen we die taak met anderen — vrouwelijke ignatiaanse religieuzen en leken. Geestelijke Oefeningen geven moet onze ‘core business’ blijven, want ze vertellen ons, en maken ons tot wat we zijn.

Walter Ceysens sj